

ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра гуманітарних, економічних та фінансово-облікових дисциплін

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до самостійної роботи з дисципліни
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»**

**для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 073 «Менеджмент»**

Вінниця - 2022

Морозова Л.П. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Інтелектуальна власність» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 073 Менеджмент. Вінниця. ВКІ. 2022.

Методичні рекомендації до самостійної роботи занять розглянуто та схвалено на засіданні кафедри гуманітарних, економічних та фінансово-облікових дисциплін

Протокол № 1 від «31» серпня 2022р.

В.о. завідувача кафедри гуманітарних, економічних

та фінансово-облікових дисциплін



Тетяна ГРИНЧУК

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота здобувачів освіти – одна з основних складових навчального процесу та вивчення навчального матеріалу. Самостійне навчання проводиться у час, що вільний від аудиторних навчальних занять.

Основна мета самостійної роботи полягає у закріпленні вивченого та поглибленні нового навчального матеріалу, що був опрацьований у процесі аудиторної роботи. Також дана форма навчання включає самостійне вивчення нового матеріалу з консультативним супроводом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, які виникають у здобувачів освіти стосовно способів виконання запланованих завдань, обговорюються на консультаціях, що проводяться відповідно до графіків, затверджених кафедрою.

Самостійна робота здобувачів освіти з навчальної дисципліни – Інтелектуальна власність для майбутніх менеджерів може здійснюватись за наступними напрямками:

- підготовка до практичних занять;
- підготовка до виконання модульних завдань;
- виконання домашніх завдань;
- написання есе за обраною тематикою;
- пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою;
- аналітичний огляд наукових публікацій;
- формування навиків академічного письма (із побудовою діаграм, графіків, таблиць тощо) за обраною тематикою.

Мета самостійної роботи здобувачів освіти – доповнити вивчення навчальної дисципліни – Інтелектуальна власність та сформування вміння і навиків самостійного опрацювання наукової інформації.

Завдання самостійної роботи здобувачів освіти – засвоїти знання з курсу, закріпити та систематизувати здобуті вміння, навички, навчитися їх застосовувати під час виконання професійних завдань, а також під час проведення самостійних наукових досліджень.

Зміст самостійної роботи здобувачів освіти з дисципліни – Інтелектуальна власність визначається навчальною програмою цієї дисципліни, методичними матеріалами, а також рекомендаціями викладача.

Самостійна робота здобувачів освіти забезпечується відповідними навчально-методичними засобами, що передбачені для вивчення «Інтелектуальної власності»: підручниками, посібниками, монографіями та періодичними виданнями.

Самостійна робота здобувачів освіти з навчальної дисципліни – Інтелектуальна власність здійснюється відповідно до наступних рекомендацій:

- надання методичних порад щодо виконання роботи;
- забезпечення можливості творчого виконання роботи;

- наявність зворотного зв'язку між викладачем та здобувачем освіти у процесі виконання самостійної роботи.

Здобувачі освіти, що розпочинають вивчати навчальну дисципліну – Інтелектуальна власність, повинні бути поінформовані викладачем про організацію самостійної роботи, її види, терміни виконання, форми перевірки, систему оцінювання.

Перелік пропонованих для самостійної роботи завдань, форми організації самостійного навчання, термін виконання, як і критерії оцінювання виконання цих завдань визначаються викладачем кафедри під час розробки робочої програми навчальної дисципліни.

Організація процесу та змісту самостійної роботи здійснюються викладачами кафедри.

Оцінки (бали), що одержані з навчальної дисципліни за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами та доводяться до відома здобувачам освіти.

Завдання самостійної роботи студента поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у відповідні терміни.

Обов'язкові завдання виконуються кожним здобувачем освіти у процесі вивчення дисципліни, а вибіркові завдання виконуються за бажанням здобувача освіти.

2. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

Розрахунок годин, що відведено на самостійну роботу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Поняття інтелектуальної власності.	6	8
2	Тема 2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.	6	8
3	Тема 3. Система охорони інтелектуальної власності в Україні.	6	8
4	Тема 4. Правова охорона об'єктів патентного права.	6	8
5	Тема 5. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників товарного обігу, їх товарів і послуг.	6	8
6	Тема 6. Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав.	6	8
7	Тема 7. Міжнародна правова охорона інтелектуальної власності.	6	8
8	Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності.	6	8
9	Тема 9. Права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності.	6	8
10	Тема 10. Правова форма реалізації права на об'єкт інтелектуальної власності.	6	8
	Разом	60	80

Теоретичні питання для опрацювання

Тема 1. Ознаки права інтелектуальної власності. Поняття і зміст права інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права суб'єктів інтелектуальних правовідносин. Система законодавства України про охорону інтелектуальної власності.

Тема 2. Поняття та види об'єктів авторського права та суміжних прав. Поняття та види об'єктів патентного права. Поняття захисту від недобросовісної конкуренції у сфері інтелектуальних правовідносин.

Тема 3. . Міжнародні акти, що регулюють правовий статус міжнародних відомств у сфері правової охорони прав інтелектуальної власності: ВОТ, СОТ. Правовий статус патентних повірених та організацій колективного управління майновими правами автора. Правові засади охорони прав інтелектуальної власності структурними підрозділами інших органів державної виконавчої влади в Україні.

Тема 4. Патент як форма охорони об'єктів промислової власності. Зміст патенту та умови патентоздатності винаходів, корисних моделей, промислових зразків. Оформлення патенту. Зміст майнових прав, що впливають з патентів на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Тема 5. Охорона прав на раціоналізаторську пропозицію. Охоронний документ. Право на винагороду. Охорона прав на комерційну таємницю (ноу-хау). Способи охорони ноу-хау.

Тема 6. Особливості правової охорони об'єктів суміжних прав: виконання твору, фонограми, відеограми, програми організацій мовлення. Встановлення правової охорони суміжних прав. Вільне використання об'єктів авторського права та суміжних прав.

Тема 7. Принципи міжнародної, національної охорони та територіальності. Міжнародна охорона засобів індивідуалізації за умовами Угоди ТРІПС і Паризької конвенції 1883 року.

Тема 8. Звернення за захистом порушених прав до суду: загальної юрисдикції, господарського та третейських судів. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності в межах Угоди TRIPS. Напрями гармонізації законодавства України з питань захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності відповідно до міжнародних норм та правил.

Тема 9. Права, що охороняються авторським правом. Обмеження авторського права. Суміжні права, що охороняються авторським правом. Права та обов'язки учасників правовідносин, пов'язаних із суміжними правами. Обмеження суміжних прав.

Тема 10. Класифікація ліцензійних договорів. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії (франчайзингу) як форма реалізації права на засоби індивідуалізації суб'єктів товарообігу: поняття, суб'єкти, форма та істотні умови договору.

ПІДГОТОВКА ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться відповідно до робочої програми навчальної дисципліни та містить теоретичні та тестові варіанти завдань.

Під час виконання теоретичних завдань слід звернути особливу увагу на академічний стиль викладу матеріалу, логічність та послідовність опису відповідних завдань.

Виконання тестових завдань потребує уважного розмежування понятійно-категоріального апарату у даній навчальній дисципліні, оскільки варіанти відповідей містять близькі за значенням поняття і терміни.

Контрольні питання для підсумкового контролю

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Сутність права інтелектуальної власності.
3. Зміст права інтелектуальної власності.
4. Джерела правового регулювання права інтелектуальної власності, їх види.
5. Поняття законодавства про інтелектуальну власність, його система й спрямованість.
6. Види міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.
7. Конституція України як основне джерело регулювання права інтелектуальної власності.
8. Цивільний кодекс України як джерело регулювання права інтелектуальної власності. Проблеми удосконалення механізму.
9. Чинне законодавство України про інтелектуальну власність.
10. Поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності.
11. Ознаки охороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності.
12. Відкриття як об'єкти права інтелектуальної власності, їх ознаки.
13. Об'єкти відкриття. Права авторів відкриттів. Порядок кваліфікації

відкриттів.

14. Винаходи й корисні моделі як об'єкти промислової власності:
15. поняття, об'єкти, види.
16. Промислові зразки як об'єкти промислової власності: поняття, об'єкти.
17. Знаки для товарів і послуг як об'єкти промислової власності.
18. Правонаступники прав інтелектуальної власності. Спадкоємство інтелектуальних прав.
19. Держава як володілець прав інтелектуальної власності. Підстави набуття державою прав інтелектуальної власності.
20. Правове положення патентознавців. Вимоги щодо патентних повірених. Атестація патентних повірених. Повноваження повірених у справах інтелектуальної власності.
21. Права власників і уповноважених ним органів щодо результатів, створених за службовим завданням.
22. Поняття авторського права, сфера його дії.
23. Об'єкти, що охороняються авторським правом.
24. Виникнення і здійснення авторського права.
25. Авторське право й право власності на носія авторських прав.
26. Особисті немайнові права автора.
27. Майнові права автора. Майнові права володільця.
28. Вільне використання твору.
29. Авторське право на аудіовізуальний твір.
30. Строки охорони авторських прав.
31. Перехід авторських прав. Передача (уступка) авторського права.
32. Авторські ліцензійні договори: поняття, характеристика та види.
33. Сторони ліцензійного договору та, правове положення.
34. Поняття, зміст і порядок укладання авторських договорів.
35. Поняття і сутність суміжних прав. Види суміжних прав.
36. Охорона суміжних прав. Місце суміжних прав у системі права інтелектуальної власності.
37. Права виконавців, їх зміст.
38. Права виробників фонограм, їх зміст.
39. Права організацій мовлення.
40. Правила торгівлі екземплярами аудіовізуальних творів.
41. Поняття охорони і захисту прав, їх співвідношення.
42. Засоби охорони авторських і суміжних прав. Способи захисту авторських і суміжних прав.
43. Колективне управління авторськими й суміжними правами.
44. Поняття і визначення контрафактних порушень авторських та суміжних прав.
45. Поняття патентного права. Відмінність винахідницького права від патентного права.
46. Охоронні документи в патентному праві.
47. Поняття патенту, його види. Реквізити патенту. Строки дії патенту.
48. Відміна патенту. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту.
49. Свідоцтво на знаки для товарів і послуг. Посвідчення на

раціоналізаторську пропозицію.

50. Поняття, ознаки й об'єкти винаходу. Види винаходів та їх правове значення.
51. Права й обов'язки винахідників службових винаходів.
52. Об'єкти, що визнаються винаходами.
53. Поняття і ознаки корисної моделі.
54. Порядок отримання патенту на винахід і корисну модель.
55. Заявка на отримання патенту, її зміст. Реквізити заявки.
56. Формула винаходу, її правове значення.
57. Тимчасова правова охорона, її значення і зміст.
58. Право першокористувача, його зміст.
59. Права, що виникають з патенту.
60. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту. Примусове відчуження патентних прав.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. / Верховна Рада України. – Офіц. видання. – К.: Право, 1996. – 63 с.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
3. Кодекс про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1123.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 2–26. – Ст. 131.
5. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 38–39. – Ст. 288.
6. Цивільний кодекс України / Верховна Рада України. – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2003. – 432 с.

Основна

7. Право інтелектуальної власності: Підручник. О. І. Харитонova, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонової. Видавництво Юрінком Інтер. 2021. 540 с.
8. Попова Л.М., Хромов А.В., Шуба І.В. Інтелектуальна власність: підручник. Харків. Видавництво "Федорко", 2021. 263 с.
9. Дмитренко В.В. Механізм охорони права на ноу-хау. Часопис цивілістики. 2020. Випуск 37. С. 82–87. <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/354/348> (Тема 5).
10. Науково-практичний журнал “Інтелектуальна власність”, видавець: Інститут промислової власності, 1998 – 2020 рр. 2003. №40–44. Ст. 356.
11. Ковалів М. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності / Ковалів М. В. // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - Серія: Право. - 2020. - № 27. - С. 142–148.
12. Мікульонok І. О. Інтелектуальна власність: Навч. посібник. /

І. О. Мікульонок. - К.: Кондор, 2020. - 240 с.

13. Попова Л.М. Інтелектуальна власність: Навчальний посібник для студентів усіх форм навчання. Частина 1. Харків: Хнуба, 2019. 80 с. (електронна версія)..

14. Попова Л.М. Інтелектуальна власність: Навчальний посібник для студентів усіх форм навчання. Частина 2. Харків: Хнуба, 2019. 82 с. (електронна версія)..

15. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економічно-правові аспекти. навч. посіб. / Є.І. Ходаківський, В.П. Якобчук, І.Л. Литвинчук – К.: «Центр учбової літератури», 2018. – 276 с.

Додаткова

16. Якубівська Ю. Є. Імплементация міжнародних норм у сфері інтелектуальної власності в національну практику в контексті підвищення ефективності інституційного середовища. Ефективна економіка.. № 10. Дніпропетровськ: ДДАТУ, 2020. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4430> (дата звернення: 19.01.2021).

17. Угода про співробітництво між Кабінетом Міністрів України і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності : Міжнародний документ від 28 травня 2002 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/999_003 (дата звернення: 19.01.2021).

Інформаційні ресурси

18. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення 22.03.2021).

19. Закон України «Про телекомунікації» від 18.11.2003 № 1280-IV [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text> (дата звернення 22.03.2021).

Корисні інтернет-ресурси

<http://sips.gov.ua/> – Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності України

<http://uacr.org> – Державна організація «Українське агентство з авторських та суміжних прав»

<http://www.uipv.org> – Сайт Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент)

<http://www.wipo.int> – Веб-портал Всесвітньої організації інтелектуальної власності

<http://www.eapo.org> – Веб-портал Євразійської патентної організації

<http://www.epo.org> – Веб-портал Європейського патентного відомства

<http://www.inta.org> – Веб-портал Міжнародної асоціації товарних знаків

<http://www.cis.minsk.by> – Веб-портал Виконавчого комітету країн СНД

<http://www.intelvas.com.ua> - Сайт науково-практичного журналу «Інтелектуальна власність»